

MEMORIU DE PREZENTARE

Pentru proiectul

**LUCRARI DE INTERVENTIE PENTRU OBIECTIVUL DE
INVESTITIE REABILITAREA, CONSERVAREA SI PUNEREA IN
VALOARE A CASTRULUI ROMAN JIDAVA (JIDOVA)**

PRIVIND PROCEDURA

**DE EVALUARE, IN CONFORMITATE CU LEGEA NR. 422/2001,
LEGEA NR. 50/1991, O.G.43/2000, O.M.C. nr. 2797/201**

**BENEFICIAR:
JUDETUL ARGES**

MEMORIU TEHNIC DE PREZENTARE

❖ Introducere:

INTERVENTIA DE CONSERVARE - RESTAURARE SI PUNERE IN VALOARE

De câteva decenii dezbaterile pe plan internațional privind modul de înțelegere și limitele admisibile ale restaurării conduc către acceptarea imposibilității adoptării unei poziții fixe, unice, dogmatice în raport cu monumentul, favorizând, în schimb abordări flexibile și variabile față de fiecare monument și fiecare situație în parte. Această tendință teoretică — restaurarea critică — subsumează numeroase atitudini concrete, acordate cu valențele și potențialul istoric și artistic al fiecărui monument, ocupând întreg spectrul acțiunilor, de la reconstituire și reconstrucție până la conservare pură.

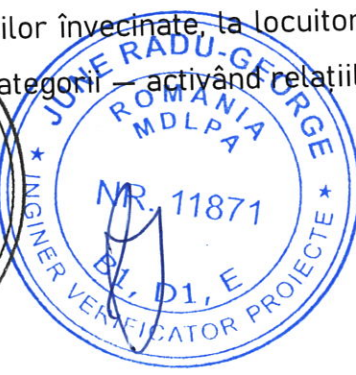
În acest context plasăm și intervenția de față, prin care propunem restabilirea locului fiecărui element în cadrul ansamblului antic, privit în perspectivă temporală și funcțională.

Data fiind starea și gradul de conservare a ansamblului, intervenția se va concentra pe operațiuni de conservare și de reabilitare funcțională.

Principiile practice care vor fi urmate pentru a asigura valorificarea optimă a calităților și potențialităților monumentului fără a împiedica recitirea și reinterpretarea sa în viitor, sunt: diferențierea, minima intervenție, compatibilitatea și reversibilitatea (cu forma sa recentă — retreatability — posibilitatea intervențiilor viitoare).

Proiectul vizează vestigiile arheologice aflate în spații publice (amenajate sau nu) ale orașului. În consecință intervențiile prevăzute, cuprinzând atât lucrări de conservare și restaurare, cât și lucrări de amenajare și de punere în valoare își vor manifesta chiar mai accentuat decât în alte situații caracterul public, prezentând un potențial considerabil în direcția stabilirii unei conexiuni cu comunitatea.

Acest potențial poate fi împlinit prin prevederea unui program de activități care să implice populația locală, la scări diferite — de la scara vecinătății la cea a orașului sau a zonei — și prin diverse segmente și categorii — de la elevii școlilor învecinate, la locuitorii cartierelor în care se află situl, la organizații culturale sau alte categorii — activând relațiile

benefice dintre valorile de patrimoniu cultural și societate ¹. Nu în ultimul rând, va trebui căutată atragerea turiștilor în toate etapele de implementare a proiectului.

O altă categorie de acțiuni se referă la interpretarea și prezentarea siturilor. Având în vedere că valorile și semnificațiile care le sunt atașate nu sunt direct accesibile vizitatorului neavizat, aspect valabil în măsuri diferite pentru orice monument, dar mai acut în cazul monumentelor arheologice care subzistă prin vestigii puternic fragmentate, se impune dezvoltarea unui scenariu de interpretare și prezentare, complementar proiectului de conservare, restaurare și punere în valoare. Spațiile și amenajările propuse prin proiect, precum și programul funcțional creează condițiile pentru conceperea și punerea în aplicare a unui astfel de scenariu.

Ansamblul zonelor arheologice publice din Argeș constituie un obiectiv de interes turistic, cultural, istoric chiar și în starea în care se află acum, la fel ca și multe alte situri arheologice din România, care sunt vizitate, studiate, recunoscute fără să fi trecut prin nici o intervenție semnificativă de restaurare sau de refuncționalizare. Depășind această stare mai curând latentă și implicită, și pornind de la valorile specifice care o fac posibilă, ansamblul va fi reorganizat și amenajat pentru a funcționa ca parc arheologic. În acest scenariu ansamblul va îmbina funcțiunea primară, de prezentare, cu utilizarea muzeală, educațională, socială-comunitară și turistică, toate reunite în complexul de funcțiuni ale parcului arheologic. Lucrările de arhitectură propuse prin proiect vizează valorificarea sitului arheologic ca peisaj și ca ansamblu de vestigii arheologice descoperite sau care vor fi descoperite ulterior. Punerea în valoare a sitului se realizează prin circuitele pietonale pietonale, zone de odihnă, belvedere și pentru mici întâlniri și evenimente. Elementele nodale ale scenariului funcțional sunt muzeul și punctul de informare-prezentare, de unde pornesc majoritatea circuitelor tematice trasate

❖ DESCRIEREA GENERALĂ

Sunt prevăzute lucrări de punere în valoare a a sitului prin realizarea unor intervenții de conservare a vestigiilor arheologice, dar și de realizarea a unui muzeu de sit care să expună artefactele aparținătoare sitului.

Complementar intervențiilor care vizează materia istorică, sunt prevăzute intervenții care fac parte din scenariul de interpretare și prezentare a vestigiilor în particular și a așezării antice în general. Acestora li se adaugă intervențiile de amenajare a spațiului public, necesare pentru asigurarea unei integrări optime a zonelor arheologice în organismul urban.

Intervențiile în sit trebuie să urmărească următoarele principii:

Minima intervenție asupra vestigiilor conservate;

Reversibilitatea intervențiilor. Având în vedere caracterul arheologic al sitului, este foarte important de limitat impactul intervențiilor propuse. În acest sens, se vor limita intervențiile cu caracter ireversibil. Se vor favoriza cu precădere structurile cu impact minim atât la nivel de încastrare în sol, cât și la nivel vizual;

Reconstrucții. Reconstrucția zidului de fortificare/delimitare a așezării trebuie exclusă ca variantă de intervenție. Nu există mărturii arheologice referitoare la tehnica de construcție originală. În schimb pot fi analizate configurații arhitectural-peisagistice de modelare a terenului și de subliniere a delimitării care să sugereze pe cât posibil topografia istorică;

Construcții noi și funcțiuni permise. Orice intervenție constructivă trebuie să se supună în primul rând caracteristicilor istorice ale sitului și mai puțin unor necesități funcționale. Funcțiunile posibile sunt cele destinate prezentării și valorificării sitului, cu un impact cât mai redus asupra sitului. Din punct de vedere al vizibilității, o atenție specială trebuie acordată modului de acces în sit. Construcțiile noi propuse (de ex. de tip pavilionar) trebuie să nu oblitereze topografia istorică conservată;

Traseele de vizitare ale sitului. Având în vedere că reperele organizării urbane antice sunt cunoscute în proporție redusă, traseele de vizitare propuse trebuie să fie minimale și cu un impact cât mai redus asupra sitului. Acestea nu trebuie să aibă contur ferm, să fie configurate organic și să nu fie permanente (în sensul posibilității de a fi înlăturate în viitor, fără să aducă modificări de fond ale patrimoniului arheologic existent). O soluție posibilă sunt trasee din pământ stabilizat. De asemenea, dotarea cu mobilier de tipul punctelor de odihnă — bănci — trebuie să fie minimală atât prin configurația elementului în sine, cât și prin modul de raportare la contextul sitului arheologic.

INTERVENȚIILE DIRECTE

Principii generale:

- Intervențiile anterioare asupra castrului de la Jidova trebuie în totalitate revizuite, iar deciziile în privința lor trebuie fundamentate pe studii și proiecte de conservare-restaurare. Intervențiile nocive cu mortar de ciment trebuie înlăturate, iar modul de abordare al zidurilor ruinate trebuie definit pe baza unei metodologii de intervenție. Intervențiile propuse trebuie să se bazeze pe folosirea materialelor istorice sau compatibile, îmbunătățite cu lianți și consolidanți specifici domeniului restaurărilor, fără ciment Portland.
 - Intervențiile de conservare a ruinelor nu vor include lucrări de reconstrucție sau reconstituire, ci procedee de conservare adaptate modului de lucru antic, aplicate ruinelor existente — anastiloză, integrare a lacunelor, completare cu rol de protecție;
 - Este posibilă doar recompunerea unor elemente și zone restrânse, prin anastiloză, fundamentată prin rezultatele cercetărilor; nu vor fi admise reconstituiri bazate exclusiv pe analogii;
 - În cazuri excepționale, spoliile cu caracter deosebit de relevant pentru istoria arhitecturii romane pot fi extrase din ziduri și înlocuite cu copii, pentru a căror execuție va fi necesară manoperă specializată.
 - Zidurile de incintă: obiectiv principal — prezentarea și explicitarea fazelor de construcție: de exemplu, zidul de incintă poate fi prezentat în mai multe etape de edificare.
 - Portile pot fi studiate în vederea realizării unor anastiloze parțiale; trebuie studiată ameliorarea rezultatelor intervențiilor recente (rezidire cu mortar de ciment) și recuperate pe baza cercetării elemente și informații arhitecturale importante
 - Sunt prevăzute lucrări de conservare a materialului istoric și de remediere a deteriorărilor provocate de expunerea îndelungată la mediul exterior ulterioară recuperării prin săpătura arheologică.
- Intervențiile la deteriorările de suprafață: lacune, zone decoezive sau exfoliate – cuprind curățarea mecanică a suprafeței și a rosturilor, înlocuirea elementelor degradate, fără coeziune sau adeziune, chituirea elementelor de zidărie care prezintă degradări minore, completarea lacunelor cu elemente de a celeași dimensiuni și din material

asemănător, rostuirea generală a zidăriei în plan retras cu ca. 5 mm față de parament.

Completările zidăriilor lacunare: se vor executa în situațiile în care lacunele dezvoltate pun în pericol stabilitatea zidului sau a subansamblurilor structurale și împiedică lectura sistemului constructiv și înțelegerea ansamblului arhitectural. Completările se vor face cu blocuri sau blochete din piatră similară celei utilizate la zidăria istorică, tratată astfel încât să reproducă textura și urmele de prelucrare ale blocurilor sau blochetelor antice, cu o minimă diferențiere obținută prin modul de tăiere și punere în opera a pietrei - cu o nuanță mai uniformă față de zidăria antică. Pentru orice completări se vor face mai întâi probe de prelucrare a materialului.

Consolidarea și protejarea generală a zidăriei: prin rerostiurea zonele în care mortarul din rosturi lipsește sau este slab, decoeziv. Rostuirea implică curățarea mortarului existent în rosturi pe o adâncime de 60 - 80 mm și înlocuirea cu mortar de var cu adaosuri hidraulice, retras cu ca. 5 mm față de planul paramentului.

Texturarea și integrarea cromatică a completărilor: se va face pe baza de probe executate pe șantier, respectând natura și calitatea materialelor și a agregatelor și a modului de preparare și punere în opera.

Tratarea hidrofugă și biocidarea zidurilor: elimină mecanismele de deteriorare cauzate de umiditatea de infiltrație și de cea ascensională.

Suprafețe de călcare și amenajările antice: vor fi conservate și consolidate. Lacunele reduse în suprafață vor fi integrate prin chituiere sau plombare. Zonele în care nu se mai păstrează finisajele originare vor fi completate cu pământ stabilizat, texturat și pigmentat în așa fel încât să nu difere în aspect față de materialul istoric, diferența fiind marcată doar prin natura materialului.

Intervențiile în situl arheologic, vor urmări următoarele componente:

1. Lucrări de restaurare, consolidare și punere în valoare a porții principale de acces în castru - PORTA PRAETORIA;

În prezent castrul este lipsit de "interfață" sa cu exteriorul, accesul făcându-se printr-o zonă laterală. Odată cu restaurarea „Porții Praetoria”, accesul în castru va fi posibil pe traseul antic, firesc, prin această poartă.

În cazul acestui obiectiv din castru, intervențiile trebuie să urmărească pe de o parte

să păstreze integritate obiectivului, iar pe de altă parte, să corecteze unele vicii datorate metodelor aplicate prin proiectele de restaurare anterioare.

În privința modului de punere în valoare a obiectivului, principiile de restaurare și conservare nu mai permit realizarea unor reconstrucții, așa cum s-a optat prin proiectele de restaurare anterioare. Având în vedere că nu avem cunoștințe care să ne permită să apreciem cota până la care se ridicau cele două turnuri, nu ar fi potrivită nici sugerarea volumetriei lor prin materiale ușoare și care pot fi îndepărtate, soluție folosită în alte zone din Imperiul Roman (ex.: castrul de la Novae, localitate Svishtov, Bulgaria).

2. Punerea în valoare și includerea în circuitul de vizitare a celor trei clădiri principale ale castrului, Horreum, Principia și Praetoria.

În interiorul castrului, cercetările arheologice au dus la identificare unor construcții care puse în valoare pot face castrul roman Jidova un obiectiv mult mai atractiv pentru turiști. Între construcțiile care pot fi mai bine puse în valoare enumerăm: Praetorium-ul; edificiul de mici dimensiuni prevăzut cu hipocaust - „clădirea ofițerilor” și baraca din raetentura dextra cu apartamentul centurionului.

La Praetorium, în anii 1983-1987, pe lângă consolidarea zidurilor clădirii, într-una dintre încăperi s-a ales să fie reconstituite și hypocaustum-ul (sistemul de încălzire). Deși, construcția praetorium-ului necesită intervenții de consolidare și poate fi mai bine valorificată în cadrul circuitului turistic al sitului, la momentul actual, ea nu poate face obiectul unui proiect de restaurare, deoarece, din anul 2015, aici, au fost reluate cercetările arheologice. Pe lângă informația istorică, edificiul de piatră se află într-o stare de conservare bună.

În anii 1964-1967, pentru a conserva structurile degajate, s-a ales ca interiorul clădirii să fie acoperit cu pământ curat, iar zidurile care descriau planul construcției să fie consolidate și acoperite cu o șapă de ciment.

Degajare spațiului celor trei încăperi care compun edificiul ar putea face oferii vizitatorului o imagine despre modul în care funcționa hipocaustul și ar putea pune în valoare mai bine clădirea.

În prezent, în circuitul de vizitare, ca urmare a dimensiunilor sale relativ mici (11,90 x 7,90m), edificiul, deși spectaculos, nu este atât de vizibil în circuitul de vizitare a sitului.

Totodată, ca urmare a faptului că zidurile construcție sunt înguste și legate cu un mortar roman de slabă calitate, vegetația a făcut ca porțiuni din paramentele lor să se disloce.

Pentru punerea în valoare a edificiului ar trebui avute în vedere soluții puse în operă pe siturile de la Novae (Svishtov, Bulgaria – clădirea comandamentului – principia) de la sau de la Viminacium (Kostolac, Serbia).

Facem precizarea că degajarea structurilor clădirii se va face în regim de cercetare arheologică preventivă.

3. Intervenții de reconsolidare a zonelor restaurate în anii 70 și 80, păstrând cota de nivel până la care au fost ridicate zidurile construcțiilor antice la momentul respectiv;

Pe lângă obiectivele enumerate anterior, în perioada 1970-1990, s-au degajat și consolidat: toate cele patru clădiri de piatră din zona centrală; cele patru porți ale castrului; patru turnuri de curtină și turnurile din colțurile de SV și SE ale castrului. La momentul de față, toate structurile enumerate prezintă probleme la paramentele zidurilor (fisuri, materiale dislocate etc), ca atare, se impun intervenții de reconsolidare a lor, fără a interveni asupra cotei la care au fost ridicate.

INTERPRETARE ȘI PREZENTARE, RECONFIGURARE, REABILITARE ȘI EXTINDERE A INFRASTRUCTURII DE VIZITARE ȘI EXPUNERE (CONSTRUCȚII ȘI AMENAJĂRI, EXPOZIȚII)

PRINCIPII GENERALE:

Este necesar a fi pus în practică un sistem integrat de explicitare și interpretare. Trebuie urmărită în permanență realizarea unei conexiuni între muzeu, vestigiile arheologice conservate in situ și vestigiile arheologice în curs de cercetare, prin crearea de trasee tematice — cu punct de plecare din muzeu, în legătură cu elemente arheologice expuse. Traseele tematice pot avea teme diverse, nu în mod necesar istorice. Unul dintre traseele tematice poate fi, de exemplu: istoricul săpăturilor și cercetărilor arheologice.

Un alt nivel de valorificare este reprezentat de modul în care sunt prezentate informațiile: audioghiduri, pe suport fizic — panouri sau reprezentări tridimensionale, machete ale monumentelor — în diferite faze și configurații documentate arheologic.

Deasemenea, serviciile pentru vizitatori trebuie regândite, extinse și diversificate, pentru a permite o experiență de vizitare optimă. Studiarea modului de prezentare în aer liber a monumentelor litice impune necesitatea acoperirii unora dintre ele, în funcție de nevoile de conservare;

Delimitarea zonelor vizitabile și a celor care nu pot fi vizitate — principiile stabilite trebuie să urmărească: conservarea vestigiilor, dintre care unele sunt fragile, dar și prioritățile impuse de cercetari.

OBIECTIVE:

1. REFACEREA EXPOZIȚIEI PERMANENTE A SITULUI ȘI CREAREA ZONEI TEHNICE MULTIMEDIA

În incinta castrului funcționează și un muzeu de sit. Clădirea are o suprafață de aproximativ 50 x 9 m, a fost placată pe exterior iar ferestrele de pe fațadele de sud, vest și nord au fost înlocuite cu tâmplărie de termopan. Expoziția sa, deschisă în anul 1970, este grupată într-o singură sală și cuprinde obiecte descoperite în cercetările arheologice de pe Limes alutanus și transalutanus și cu precădere în Castrul roman Jidova.

Clădirea actualului muzeu va fi propusă pentru demolare, iar colecția de artefacte va fi expusă în incinta noului muzeu de istorie, ce va fi poziționat în afara castrului. Astfel vor fi etalate vase de ceramică (opaițe, veselă de bucătărie, amfore), material tegular (cărămizi și fragmente de țigle, unele cu inscripții, piese de mozaic pavimentar), arme (vârfuri de săgeți, sulițe, cuțite), piese de echipament militar, în esență, obiecte menite să ofere vizitatorului o imagine despre viața cotidiană a soldaților din castru. Trebuie să precizăm că este necesară prezenta unor vitrine securizate și a unei instalații de încălzire, astfel încât, în spațiul expozițional să poată fi etalate piese cu valoare de tezaur sau care necesită un mediu ambiental stabil.

În cazul unei expoziții trebuie să se evite iluminatul natural direct deoarece acesta poate afecta starea unor artefacte. De aceea se propune ca iluminatul natural al încăperii să se facă prin ferestre aproape de capatul de sus al peretelui sau poziția ferestrelor să fie

inspre Nord. In zonele unde este exclusa lumina naturala se va opta pentru iluminatul artificial.

În interior, traseul expozitional va incepe intr-o camera introductiva ce presupune prezentarea de ansamblu a castrului roman si a limesului transalutan. Se vor folosi harti topografice, machete, panouri explicative si efecte sonore.

Circuitul va continua in zona digitala unde informatia va fi prezentata in mod vizual si auditiv folosind diferite mijloace tehnice. De exemplu, vor fi instalate videoproiectoare, sistem de lumini, ecrane tactil senzoriale, sistem de sunet, etc. Acest spațiu ar trebui organizat astfel încât să sugereze parcurgerea întreg traseului limesului transalutan folosind aparatura de proiectie digitala. Zona de multimedia va fi dotată cu echipamente tehnologice de proiectie care să permită vizualizarea unor reconstituiri istorice 3D sau a unui circuit digital prin castru. De asemenea, aceasta camera trebuie sa fie izolata fonic iar iluminatul se va face numai artificial deoarece se doreste o atmosfera mai intunecata ca sa faca posibila proiectia de materiale digitale, de exemplu fotografii, filmulete, sau machete digitale.

În continuarea spațiului multimedia, se va afla expozitia principala a muzeului. Aceasta are structura unui plan deschis ce va oferi flexibilitate in planificarea expozitiei. De exemplu, este posibila crearea unui perete central fals ce ar putea compartimenta sala în două, iar pe traseul de vizitare vor fi etalate descoperiri din celelalte castre de pe limes-ul transalutan. Expozitia principala va prezenta vase de ceramică (opaițe, veselă de bucătărie, amfore), material tegular (cărămizi și fragmente de țigle, unele cu inscripții, piese de mozaic pavimentar), arme (vârfuri de săgeți, sulite, cuțite), piese de echipament militar, în esență, obiecte menite să ofere vizitatorului o imagine despre viața cotidiană a soldaților din castru. Spațiile expoziționale vor fi dotate cu monitoare, panouri digitale si zona de control al aparaturii tehnice.

Aspectul atat exterior cat si interior al muzeului va fi integrat in contextul castrului roman, iar organizarea camerelor de vizitare va fi facuta astfel incat sa urmeze un traseu clar de vizitare punand in valoare istoria locului. Deasemenea, pentru buna funcționare si

protejarea artefactelor, clădirea necesită montarea unei centrale care să asigure încălzirea întregului spațiu, intervenții la instalația de energie electrică și metode de ventilație naturală sau artificială, sisteme de alarmare și pază.

Lucrările de restaurare și consolidare a edificiilor din castru, alături de construirea spațiului expozițional și organizarea unui centru de studiu, desigur, cu capacitate mică de funcționare, va face din castrul roman de la Jidova un obiectiv de referință pentru România.

2. ORGANIZAREA UNUI CENTRU ȘTIINȚIFIC DE STUDIERE A LIMES-ULUI TRANSALUTAN

Centrul științific de studiere a limes-ului Transalutanus va avea epicentrul în incinta noului muzeu, deasupra salilor de expoziție, la etajul 1. Acesta va conține laborator arheologic dotat cu zone de spălare și sortarea artefactelor, depozit de materiale și unelte. Pe lângă acestea va mai fi amenajat un birou administrativ, o zonă de vizitare a publicului, vestiar, grupuri sanitare și bucatărie mică, cu acces limitat. Laboratorul arheologic va avea acces propriu și va fi dotat cu lift pentru transportul obiectelor și al persoanelor. Acesta va fi utilat cu toate dotările necesare – mese de lucru, computer, printer, după dotată cu lampă electrică, rafturi, unele dintre ele cu polițe mobile, etc. Va fi permisă vizitarea laboratorului de către turiști, circulația fiind gândită astfel încât publicul să nu afecteze cercetările arheologice.

3. REABILITARE ȘI OPTIMIZARE A INFRASTRUCTURII DE ADMINISTRARE A SITULUI

Spațiile necesare pentru administrarea sitului pot fi incluse în interiorul muzeului, precum birouri administrative, recepție și spațiu securitate. Precum a fost menționat anterior, la parterul muzeului, lângă intrarea principală, se va amenaja un spațiu de primire a publicului și de organizare a grupurilor de vizitare.

Unitatea/sectia de administrare a sit-ului va fi dotată cu două minicisterne, una pentru apă menajeră nepotabilă și alta pentru apă uzată.

INTERVENȚIILE INDIRECTE

Intervențiile indirecte urmăresc asigurarea parametrilor de microclimat corespunzători pentru conservarea materialelor, alcătuirilor constructive și finisajelor originare. Aceste intervenții cuprind sistematizarea verticală locală și introducerea de captatoare locale și rigole pentru preluarea și evacuarea apelor meteorice și prevenirea infiltrațiilor și acumulărilor de apă în suprafețele arheologice și în zona muzeului de sit. De asemenea, se propune realizarea închiderilor structurilor de protecție pe timp de iarnă, cu posibilitate de vizitare,.

❖ DESCRIEREA INTERVENȚIEI

Se propun o serie de lucrări :

1. Conservare, restaurare și protejare vestigii arheologice - sunt prevazute lucrări de conservare a materialului istoric și de remediere a deteriorărilor provocate de expunerea îndelungată la mediul exterior, ulterioara recuperării prin săpătura arheologică, precum și crearea de anvelope cu scop de protejare și punere în valoare a ruinelor întregi.

Intervențiile la deteriorările de suprafață - lacune, zone decoezive sau exfoliate - cuprind curățarea mecanică a suprafeței și a rosturilor, înlocuirea elementelor degradate, fără coeziune sau adeziune, chituirea elementelor de zidărie care prezintă degradări minore, completarea lacunelor cu elemente de aceleași dimensiuni și din material asemănător, rostuirea generală a zidăriei în plan retras cu cca. 5 mm față de parament.

Completările zidăriilor lacunare se vor executa în situațiile în care lacunele dezvoltate pun în pericol stabilitatea zidului sau a subansamblurilor structurale și împiedică lectura sistemului constructiv și înțelegerea ansamblului arhitectural. Completările se vor face cu blocuri sau blochete din piatră similar celei utilizate la zidăria istorică, tratată astfel încât să reproducă textura și urmele de prelucrare ale blocurilor sau blochetelor antice, cu o minimă diferențiere obținută prin modul de tăiere sau punere în opera a pietrei - cu o nuanță mai uniformă față de zidăria antică. Pentru orice completare se vor face întâi probe de prelucrare a materialului.

Consolidarea și protejarea generală a zidăriei prin rostuire este prevăzută pentru

zonele în care mortarul lipsește sau este slab. Rostuirea implică curățarea mortarului existent pe o adâncime de 60 mm și înlocuirea sa cu mortar de var cu adaosuri hidraulice,

Texturarea integrarea cromatică a completărilor se va face pe baza de probe pe șantier, respectând natura și calitatea materialelor și a agregatelor și modul de preparare și punere în opera.

Tratarea hidrofuga și biocidarea zidurilor elimină mecanismele de deteriorare cauzate de umiditatea de infiltrație.

Refacerea mortarului de protecție al zidurilor ruinate - se vor fixa în masa mortarului nou turnat elemente din inox în scopul fixării unor piese de tip articulații mecanice, a.i. peste Pretorium, Horeum, Principia etc. să poată fi fixate structuri zvelte de acoperire. Anvelopa creată va găzdui spații cu funcțiuni complementare. Se creează astfel posibilitatea efectuării cercetărilor arheologice într-un mediu protejat.

Lucrări de restaurare, consolidare și punere în valoare a porții principale de acces în castru - PORTA PRAETORIA - În prezent castrul este lipsit de "interfață" față de exteriorul, accesul făcându-se printr-o zonă laterală. Odată cu restaurarea „Porții Praetoria”, accesul în castru va fi posibil pe traseul antic, firesc, prin această poartă.

2. Demolarea clădirilor moderne din interiorul castrului - se propune demolarea tuturor construcțiilor moderne din interiorul castrului. Acest proces se va face controlat fără a afecta ruinele istorice. Privelistea va fi readusă la aspectul inițial iar solul va fi nivelat și acoperit cu un strat vegetal.

3. Construirea noului muzeu în exteriorul castrului - se propune amplasarea noului „Muzeu de Istorie și Arheologie Jidova” în exteriorul castrului roman. Acesta va găzdui zona de primire a vizitatorilor, săli de expoziție și laborator arheologic. Construcția va fi realizată pe fundație piloni cu intervenții minime asupra solului.

4. Montare panouri informative - amplasate pe platforma de pământ stabilizat deasupra solului vegetal existent.

5. Lucrări de protecție și punere în valoare a unor vestigii - în zona Pretoriumului, se propune acoperirea ruinelor istorice cu structuri metalice ușoare și pereți de sticlă, fără a impacta contextul istoric.

6. **Circulatia generala si traseele de vizitare** - se propune reabilitarea drumului de acces catre castru si incorporarea unei parcare publice cu capacitatea de aproximativ 2 autocare si 13 de autoturisme. Totodata, se propune crearea unui traseu de vizitare in interiorul castrului folosind materiale specifice contextului istoric.
7. **Remedieri** - Reabilitarea zonelor care reprezinta un pericol pentru cei ce utilizeaza sau viziteaza castrul
8. **Cercetarea arheologica** - se vor diagnostica toate complexele arheologice evidentiata; se vor efectua cercetari arheologice preventive.

Intocmit

Arh BABAN MELENIA

